

ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ ДЕМОКРАТИЧНОГО СУСПІЛЬСТВА.

Доп. - Лукашенко Д., ТМ-12
Наук. кер. - доц. Панченко А.І.

Загальновідомо, що кількість міжнародно-правових актів, що стосуються прав людини і громадянина на сьогоднішній день більш ніж достатньо. Вже діють на практиці біля сотні спеціалізованих актів, що регулюють особливі види відносин. Навіщо потрібен цей "каркас" нормативних правил, загально визнаних принципів ми більш детально розглянемо нижче, а зараз відмічу тільки те, що ці міжнародні договори в цілому повинні присікати такі види злочинів, як апартеїд, геноцид, расова дискримінація, фізичні катування і т.д.

Цілий ряд міжнародних конвенцій покликаний захищати права дітей, жінок, норми трудового права. Міжнародні конвенції встановлюють та закріплюють статус біженців, права ув'язнених т.д.

З іншого боку, з біологічної точки зору, людина на різних континентах – перш за все людина, а значить, як істота біосоціальна, створена для існування в суспільстві і рано чи пізно виникнуть ситуації, коли буде потрібне відновлення обмежених прав, або захист від різного виду свавілля. Міжнародно-правові акти, як система юридичних норм, що регулюють крім міждержавних відносин, права і свободи громадян цих держав, якраз покликані забезпечити це та багато іншого. Їх дія поширена як на Англію, так і на Венесуелу, скрізь, де держава приєдналася до міжнародно-правових норм у встановленому процедурному порядку. І наслідком цих дій є правова захищеність особистості, справжній інтерес до проблем людини в різних сферах взаємовідношень держави і людини, незалежно від місцезнаходження людини.

Загально визнано, права і свободи людини і громадянина перестали бути чисто внутрішньою справою держави, однією з умов існування правової держави є плюралізм та відкритість всіх явищ життя.

Вперше положення про міжнародні договори були включені в нормативно-правові акти в США. Да це й зрозуміло, ця держава

авжди за складом була різноманітним формаційним явищем. Так, Конституція США від 1787 р. визначає, що все міжнародні договори, які прийняті нарівні з вказаною Конституцією та законами США і договори, які були і будуть укладені від імені США, є вищим правом країни. А судді, незалежно від їх місцезнаходження, є підлеглими і зобов'язані неухильно придержуватися їх, навіть якщо ці норми суперечать законам штату.

Також в Основному законі Федеративної Республіки Німеччини від 23 травня 1949 р. досить ясно сформульований статус міжнародних договорів. Договір, що стосується сфери діяльності федерального законодавства, повинен бути ратифікований у формі федерального закону, внаслідок чого, міжнародні договори інтегруються у федеральну правову систему Німеччини. Цей договір стає безпосередньо застосованим, володіючи статусом рівноправного федерального закону, і має пріоритет перед національними нормативно-правовими актами.

Приблизно таке ж особливе місце знайшлося для норм міжнародного права в правовій системі Голландії, де передбачено протиріччя міжнародно-правових актів з національною Конституцією. В цьому випадку, при схваленні парламентом договору, положення опубліковуються, застосування його стає загальнообов'язковим, а статті конституційної норми, що йому суперечать, відміняються.

Отже, стисло, які ж конкретно права і свободи встановлює більшість міжнародно-правових актів з прав і свобод людини та громадянина? **Це:**

1. Визнання людського життя, права і свободи особи вищим надбанням, дотримання, визнання, захист яких є обов'язком будь-якої демократичної держави. А саме право на життя слід визнати невід'ємним правом.

2. Встановлюється право будь-якої людини, у випадку порушення його прав і свобод, на судовий захист з повним, всебічним, об'єктивним дослідженням обставин справи і на справедливий, компетентний, судовий розгляд. *(При роботі з малолітніми правопорушниками належить, згідно Мінімальним стандартним правилам ООН, дотримуватися максимальної*

конфіденційності). Примітно, в основних законодавствах, що право на судовий захист надається не тільки фізичним, але і приватним юридичним особам.

3. Кожній людині надається право на захист цивільних прав, право на життя (див. п.1), на свободу та особисту недоторканність, право на майно, на власність і їх захист, право на вільне пересування, право на визначення національної приналежності, право на захист приватної інформації про особистість і на захист від втручання в сімейне і особисте життя.

4. Також декларується право всіх індивідів на захист трудових прав (деякі спеціалізовані міжнародні акти цілком присвячені цій статті).

5. Оголошується захист культурних прав і на вільну творчість.

6. Гарантується людині право на чисте, "здорове" оточуюче середовище (в цьому зв'язку не зовсім зрозуміла ратифікація російським урядом і Державною Думою РФ міжнародного договору про поховання на території держави ядерних і токсичних відходів).

7. Надання **всім громадянам** основних загально визнаних політичних свобод.

8. Також ставлення в обов'язок всіх держав, що приєдналися до європейської Конвенції про захист прав людини і основних свобод, сприяння жертвам злочинів.

9. Інші права, згідно специфічному напряму діяльності документа.

Це найбільш загальні права і свободи, що надаються людині і громадянину, діючих на територіях країн, що приєдналися до європейської Конвенції і що визнали Декларацію основними принципами правосуддя власної правової системи.

Сфера дії міжнародно-правових актів і договорів: безпосередня область застосування, об'єктний і суб'єктний бік, а також просторовий аспект, конкретна територія, на якій діють вище зазначені норми.

В більшості своїй міжнародно-правові акти і угоди є відкритими для підпису іншими сторонами.

Уповноважений Верховної Ради з прав людини – це новий інститут для національної правової системи України, де з часу отримання незалежності відбувається формування механізму захисту прав людини, необхідного для побудови демократичної соціальної правової держави. Визначення місця інституту омбудсмена в системі механізму захисту прав людини в Україні має важливе теоретичне і практичне значення.

Інститут омбудсмена є субсидіарно застосовним в правовому механізмі захисту прав людини і громадянина в Україні. Діяльність Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини доповнює існуючі способи захисту прав і свобод людини і громадянина, не відміняючи і не переглядаючи компетенції державних органів, що забезпечують захист і відновлення порушених прав і свобод.

Омбудсмен здійснює свою діяльність незалежно від інших органів держави і посадових осіб. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини звітує перед Верховною Радою про стан дотримання і захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні і про виявлені недоліки в законодавстві про захист прав людини і громадянина. Втручання в діяльність Уповноваженого Верховної Ради з прав людини забороняється.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини не розглядає звернення, які розглядаються судами і припиняє початий розгляд, якщо зацікавлена особа звернулася за захистом своїх прав в суд, внаслідок судовій юрисдикції, як основному способу захисту і відновлення порушених прав і свобод, надається пріоритет в механізмі захисту прав і свобод людини і громадянина.

Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, будучи суб'єктом права на конституційне уявлення з питань ухвалення рішень Конституційним Судом має право звертатися, зокрема, з конституційним уявленням про відповідність Конституції України (конституційності) законів України та інших нормативно-правових актів Верховної Ради України, актів Президента України, актів Кабінету Міністрів України, правових актів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, на підставі конкретних скарг громадян, іноземців та осіб без громадянства. Це дає додаткові гарантії для захисту і відновлення порушених прав громадян,

іноземців та осіб без громадянства, що не є суб'єктами права на конституційне уявлення про визнання нормативного акту неконституційним.

Установа інституту Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини викликана прагненням законодавця гарантувати більш якісний захист прав і свобод людини і громадянина в Україні, максимально наблизити стан забезпеченості прав і свобод людини до міжнародно-правових стандартів, зокрема до Всезагальної декларації прав людини.

Таким чином, міжнародно-правові акти існують для юридичного закріплення в законодавствах держав, що мають демократичну сутність єдиних, застосованих для всіх правових систем загальновизнаних норм загального характеру, де в правові принципи закладені категорії гуманізму, справедливості, пошани честі і гідності, охорони життя та здоров'я особистості.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ І ЦІННОСТІ ДЕМОКРАТІЇ

Доп. – Самолов С., ТМ-12
Наук. кер. – доц.. Панченко А.І.

Як відомо, людству вже понад 2 мільйони років. Для того щоб вижити, люди навчилися пристосовуватися до зовнішніх факторів та створювати нові предмети. Вони почали використовувати вогонь та займатися господарством, винайшли колесо і за допомогою знарядь праці створили чимало складних систем. І все це стало можливим лише за рахунок колективної суспільної праці. А чи можлива така праця без керівництва? Очевидно, що ні. Без централізованого керівництва починається безладдя і хаос в людських стосунках, необмежена свобода кожної людини призводить до конфліктів, а це робить неможливою співпрацю людей. Існування людства зводиться до необхідності існування деякої компетентної системи керування, при чому така система може існувати на різних засадах.

Сьогодні більша частина людства вважає найдоцільнішою таку форму державного устрою, як демократію.